

TV-beleid: leve de mediocriteit!

Zo het de wetgever en eventueel de kiezer behaagt, zal het TV-landschap weldra ingrijpende wijzigingen ondergaan, althans wat de uitzendingen van eigen bodem betreft. Wat jarenlang een stellingenoorlog was van PVV en CVP tegen de BRT, werd in het neo-liberaal klimaat van Martens V ontwikkeld tot een gespierd offensief dat nog slechts wacht op de wettelijke bekroning. Of die er snel kan komen hangt niet af van de politieke wil van de huidige meerderheid, maar wel van de capaciteit van premier Martens om zijn zinkend schip tot in de december-haven te loodsen. Faalt hij, en komt er kamerontbinding gevolgd door verkiezingen, waarvoor de maand maart wordt getipt, dan is er wellicht te weinig tijd beschikbaar om nationaal en communautair de wetgevende formaliteiten te vervullen. Tenzij ééns te meer de pletwals van de meerderheid wordt ingezet.

Sedert 19 juli 1984 bestaat er een CVP-PVV-akkoord voor de media. Opvallend hierbij is dat er zelfs geen poging werd ondernomen om het gesprek te verruimen tot de oppositiepartijen. Volgens de neo-liberale klok is de tijd van het overleg reeds lang verstreken.

Het ietwat verwarde voorstel van beide meerderheidspartijen heeft een dubbel doel: het monopolie van de BRT inzake de nieuwsdienst doorbreken, en de weg vrij maken voor commerciële privé-stations op kabel, gefinancierd door de opbrengst van de publiciteit. Voor dit laatste project kwam er onmiddellijk belangstelling vanwege de dagblad- en weekbladuitgevers, die beweerden in moeilijkheden te komen door verlies aan gedrukte publiciteit en die in de privé-zendmaatschappij het verlengde zagen van hun uitgeversactiviteit. Maar er kwamen ook andere kapers op de kust, die het niet alleen te doen was om een interessante belegging, maar ook om ideologische controle op de nieuwsmedia.

Leysen schoof zijn VUM en zijn GEVAERT naar voor in een poging om samen met de andere uitgevers van start te gaan. De meeste uitgevers waren niet erg gelukkig met het opzet rechtstreekse invloed te verlenen aan financiële groepen die niet tot de uitgeverswereld behoren. Het kwam niet tot een akkoord, met als gevolg dat twee verschillende studiumaatschappijen het licht zagen.

De eerste werd zonder meer overheerst door de katholiek-kapitalistische groep rond Leysen, en bestond uit de Standaard-groep, het Belang van Lim-

burg, de Tijd, Gevaert Photo Produkten en Elektrofina. Het kind kreeg de naam 'Onafhankelijke Televisie Vlaanderen' of OTV, waarbij de lezer zelf maar moet uitmaken waarop dat adjectief slaat. Alle andere dag- en weekbladen bliezen verzamelen in de Vlaamse Media-Maatschappij (VMM). Zowat gans het politiek-ideologisch spectrum was vertegenwoordigd met de vier kranten De Morgen, Het Volk, de Gazet van Antwerpen (De Vlijt) en Het Laatste Nieuws (Hoste), en met niet minder dan tien uitgevers van weekbladen: Het Rijk der Vrouw, Roularta, I.U.M., Dupuis, Perexma, Herreboudt, Sansen, De Cuyper, Mavanti en de V.P.U., uitgeefster van de Rode Vaan.

Beide studiesyndicaten zetten zich aan 't werk en kwamen vlug te voorschijn met hun plannen, als antwoord op de CVP-PVV-uitnodiging. Er waren opvallende verschillen merkbaar tussen beide groepen. OTV is monolithisch katholiek en steunt op financierskapitaal. VMM vertoont alle kleuren van de politieke regenboog en rekent uitsluitend op ondernemerskapitaal van uitgevers. OTV eist nadrukkelijk en prioritair de eigen zeggenschap op over de nieuwsuitzendingen terwijl VUM eerder de neiging heeft het nieuws naar Belga af te schuiven.

Beide formules roepen vragen op. Waarin zal een Belga-nieuwsdienst, bemand met beroepsjournalisten, en gehouden aan de 'objectiviteits'-normen verschillen van de huidige BRT-nieuwsdienst? Wat is de motivering van dit dubbel gebruik? De OTV-formule windt er geen doekjes om. Ze beantwoordt aan de verzuchtingen van de kapitaalgebonden CVP-top om, naast de controle over een (ontvette) BRT, met zijn hinderlijke objectiviteitsnormen en zijn journalisten die mordicus blijven beweren dat de waarheid niet noodzakelijk samenvalt met de CVP-versie ervan, een eigen berichtgeving te kunnen verzorgen. Hoe de 'objectiviteit' er in dergelijke nieuwsdienst zou uitzien, kan men allicht raden: er zal over gewaakt worden door een 'Raad van Wijzen' samengesteld uit 50% OTV-mensen en 50% 'representatieve prominente Vlamingen' . . .

Beide studiesyndicaten hadden vlug door dat er in Vlaanderen geen plaats is voor twee dergelijke TV-maatschappijen, gezien de beperkte opbrengst van de beeldbuis-publiciteit. Daarom had men een keuze te maken tussen ofwel het politieke gevecht, waarbij één van beiden moest sneuvelen (hierbij waren de overwinningkansen van de VMM behoorlijk groot, gezien haar brede politieke basis in vergelijking met OTV), ofwel moest men tot een overeenkomst komen om slechts één maatschappij op te richten. Het heeft er alle schijn van dat deze laatste opvatting de voorkeur wegdraagt van beide kampen, waarbij nog af te wachten valt welke de uiteindelijke participaties zullen zijn en welke formule er uit de bus zal komen voor de nieuwsdienst. Het is best hierover geen illusies te koesteren.

De VMM heeft in een uitgebreide studie niet minder dan 35 modellen onderzocht naar hun kostprijs, naargelang een programma regionaal, provinciaal of nationaal wordt opgevat, waarbij de zendtijd per dag oploopt van 1u45'

tot 4u30'. Het standaardprogramma omvat minimum regionaal nieuws, nationaal nieuws (Belga) en een speelfilm per dag. Ook eigen produkties inzake cultuur, ontspanning en vorming komen aan bod, althans in de variante met langere zendtijd.

Dit alles moet gefinancierd worden door middel van de publiciteit, die in afzonderlijke blokken van drie minuten wordt gebracht, en waarvan de grootteorde van de inkomst op nagenoeg één miljard fr. wordt geschat. Men kan zich terecht afvragen of het sop de kool waard is, en of met dergelijke beperkte middelen Vlaanderen niet begiftigd zal worden met een derde zender, die het zwakke broertje moet worden tussen de vijftiental programma's die de kabel nu reeds levert. Een soort verkleumd RTL-afleggertje dus. Daarbij moet men bedenken dat de CVP-PVV-regering de BRT de nodige middelen ontnaemt om behoorlijk en volwaardig haar opdracht uit te voeren. De nieuwe besnoeiingen door de Vlaamse Executieve, opgelegd voor de begroting 1985 doen zelfs de Raad van Beheer van de BRT steigeren! Is het werkelijk de taak van een cultureel autonoom Vlaanderen een evolutie in de hand te werken naar een minderwaardig BRT-net, aangevuld met een ingeblikte commerciële zender? Is het niet veel zinniger de middelen van de BRT te verbeteren, er een instrument van te maken dat creatief kan bijdragen zowel tot gezonde ontspanning als tot culturele verrijking en vorming? Heeft de Vlaamse kijker werkelijk behoefte aan het dagelijkse nieuwe waspoeder dat beter is dan het vorige? Aan het parfum dat de man aantrekt als vliegen? Aan het drankje dat de werkloze wegcatapulteert naar de geneugten van het zuiders mondain leven? Volstaat het nog niet dat de geschreven pers totaal afhankelijk is van de publiciteits-sponsors? Is het de taak van de overheid ervoor te zorgen dat de argeloze kijker gehypnotiseerd wordt door de reclame-boodschap op de beeldbuis? Een reclameboodschap die bovendien het monopolie is van de zeer kapitaalkrachtige firma's?

Dergelijke vragen komen uiteraard niet aan bod in het CVP-PVV-plan. Hun is het er om te doen de BRT-positie te ondergraven en de N.V. Leysen de gelegenheid te bieden aan georganiseerde desinformatie te doen en aan éénzijdige ideologische beïnvloeding. Het mediabeleid van de regering is een onderdeel van gans de regeringspolitiek.

Wanneer men is staat is in deze crisistijd de rijken rijker en de armen armer te maken, wanneer men er in slaagt recordcijfers inzake werkloosheid en overheidsschulden te bereiken, wanneer men het dogma huldigt van de privatisering van alle lucratieve onderdelen van het overheidsinitiatief, waarom zou men zich dan nog zorgen maken over kwaliteit en over de culturele rol van het TV-medium? Trouwens, cultuur, is daar wel wat aan te verdienen? . . .